I. САНОАТ

Дастлабки маълумотларга асосан жорий йилнинг январь-декабрь ойларида Қашқадарё вилоятида фаолият кўрсатаётган саноат корхоналари томонидан 20552,2 млрд. сўмлик саноат маҳсулотлари ишлаб чиқарилишига эришилди ва саноат ишлаб чиқариш индекси 94,4 фоизни ташкил этди.

2019 йил январь-декабрь ойларида 4018,5 млрд. сўмлик истеъмол товарлари ишлаб чиқарилиб, 2018 йил январь-декабрига нисбатан 112,3 фоизни ташкил этди. Жумладан, 2315,6 млрд. сўмлик озиқ-овқат маҳсулотлари, 1702,9 млрд. сўмлик ноозиқ-овқат моллари (2018 йил январь-декабрига нисбатан мос равишда 109,8 фоиз ва 116,0 фоиз) ишлаб чиқарилди.

Январь-декабрь ойларида асосий иқтисодий фаолият турлари бўйича саноат ишлаб чиқариш таркиби, (млрд. сўмда)

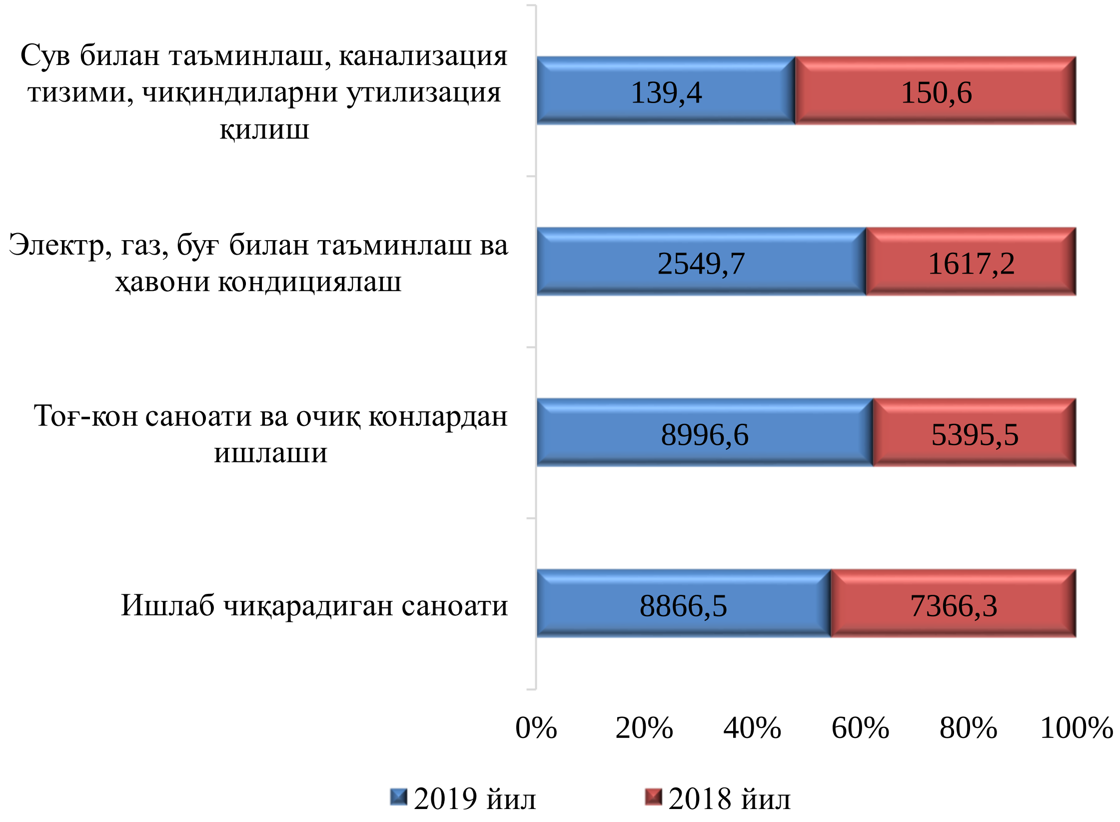

Ишлаб чиқарадиган (қайта ишлаш) саноати

Қашқадарё вилоятида саноат корхоналарини модернизация қилиш, техник ва технологик қайта жиҳозлаш борасида амалга оширилаётган ишлар ҳудудда ишлаб чиқариш ҳажми ва сифатини юксалтиришга хизмат қилмоқда.

2019 йилнинг январь-декабрь ойларида ишлаб чиқарадиган саноат корхоналари томонидан ишлаб чиқарилган маҳсулотлар ҳажми 8866,5 млрд. сўмни ўсиш суръати 97,4 % ни ташкил этди.

Ўз навбатида ишлаб чиқарадиган саноатда ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ичимлик ишлаб чиқариш 99,4 % га камайган бўлса, мебел ишлаб чиқариш 118,9 %, кийим кечак ишлаб чиқариш 99,3 % ни ташкил этди.

Тоғ-кон саноати ва очиқ конларни ишлаш

Иқтисодий тармоқлар кесимида ўрганилганда, жорий йилнинг январь-декабрь ойларида Тоғ-кон саноати ва очиқ конларни ишлаш корхоналари томонидан 8996,6 млрд. сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди ва ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ўсиш суръати индекси 90,1 % ни ташкил этди.

Тоғ-кон саноатида ишлаб чиқарилган маҳсулотлар тури бўйича ўтган йилнинг тегишли даврига нисбатан ўсиш суръати индекси табиий газ 96,2 % га, нефть 93,8 % га ва кондесат қазиб олиш ҳажми 99,2 % га камайганлиги ва бошқа тоғ-кон саноати маҳсулотларини ишлаб чиқариш ҳажми ўсиш суръати 108,6 % га ошганини кузатиш мумкин.

Электр, газ, буғ билан таъминлаш ва ҳавони кондициялаш.

Электр, газ, буғ билан таъминлаш ва ҳавони кондициялаш корхоналари томонидан ишлаб чиқарилган маҳсулотлар 2549,7 млрд. сўмни (жами ишлаб чиқарилган маҳсулотлар ҳажмининг 12,4 % ни) ташкил этди.

2019 йилнинг январь-декабрь ойларида электр, газ, буғ билан таъминлаш ва ҳавони кондициялаш корхоналари маҳсулотлари ўсиш суръати индекси ўтган йилнинг тегишли даврига нисбатан 99,3 % ни ташкил этди.

Сув билан таъминлаш, канализация тизими, чиқиндиларни утилизация қилиш.

Сув билан таъминлаш, канализация тизими, чиқиндиларни утилизация қилиш корхоналари томонидан ишлаб чиқарилган маҳсулотлар 139,4 млрд. сўмни (жами ишлаб чиқарилган саноат маҳсулотлари ҳажмининг 0,7 % ни) ташкил этганлиги кузатилди. Бунда 2019 йил январь-декабрь ойларида сув билан таъминлаш, канализация тизими, чиқиндиларни утилизация қилиш корхоналари томонидан ишлаб чиқарилган маҳсулотлар ҳажми ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш суръати 72,3 % ни ташкил этган.

Иқтисодий фаолият турлари бўйича саноат маҳсулотини ишлаб чиқариш ҳажми

(2019 йил январь-декабрь ойларида)

	млрд. сўм	*ўсиш суръати индекси, фоиз ҳисобида*
Ишлаб чиқарилган саноат маҳсулотлари ҳажми	**20552,2**	**94,4**
Тоғ-кон саноати ва очиқ конларни ишлаш	**8996,6**	**90,1**
улардан:		
Хом нефт ва табиий газ қазиб олиш	8763,4	89,7
Қайта ишлаш саноати	**8866,5**	**97,4**
Озиқ- овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш	2594,2	124,7
Напитка ишлаб чиқариш	68,0	99,4
Тўқимачилик буюмлари	2438,7	103,3
Кимё маҳсулотлари ишлаб чиқариш	2468,8	76,7
Мебел ишлаб чиқариш	87,0	118,9
Бошқа нометалл минерал маҳсулотлар ишлаб чиқариш	392,6	117,1
Металлургия саноати	93,6	92,0
Электр, газ, буғ билан таъминлаш ва ҳавони кондициялаш	**2549,7**	**99,3**
Сув билан таъминлаш; канализация тизими, чиқиндиларни йиғиш ва утилизация қилиш	**139,4**	**72,3**
Истеъмол товарларини ишлаб чиқариш	**4018,5**	**112,3**
шу жумладан		
Озиқ-овқат товарлари	2263,9	110,1
Ноозиқ-овқат товарлари	1207,9	116,0

Давлат ва хусусий бизнеснинг ўзаро ҳамкорлиги доимо ҳар бир замонавий демократик давлатнинг диққат эътиборида бўлган. Кейинги йилларда бутун дунёда ҳукумат ва бизнес ҳамкорлигининг кучайиши тенденцияси кузатилмоқда.

Давлат ва хусусий секторнинг ўзаро муносабати мамлакатдаги ижтимоий-иқтисодий барқарор вазиятни таъминлашда хусусий бизнеснинг манфаатдорлигини оширишда катта хизмат қилади. Ўз навбатида, мамлакатимизда давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш борасида олиб борилаётган ислоҳотлар натижаси ўлароқ Қашқадарё вилоятида саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажмида нодавлат секторнинг улуши салмоқли эканлигини кўриш мумкин. Тармоқ корхоналари томонидан жорий йилнинг январь-декабрь ойларида 20552,2 млрд. сўмлик маҳсулотлар ишлаб чиқарилди ёки ўсиш суръати индекси ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 94,4 % ни ташкил этди, шунинг билан бирга давлат секторида 86,3 млрд. сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилиб умумий ҳажмга нисбатан 0,4 % ташкил этсада, нодавлат секторида 20465,9 млрд. сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилиб, умумий ҳажмга нисбатан 99,6 % ташкил этди.

Давлат ва нодавлат секторларида саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш, % да

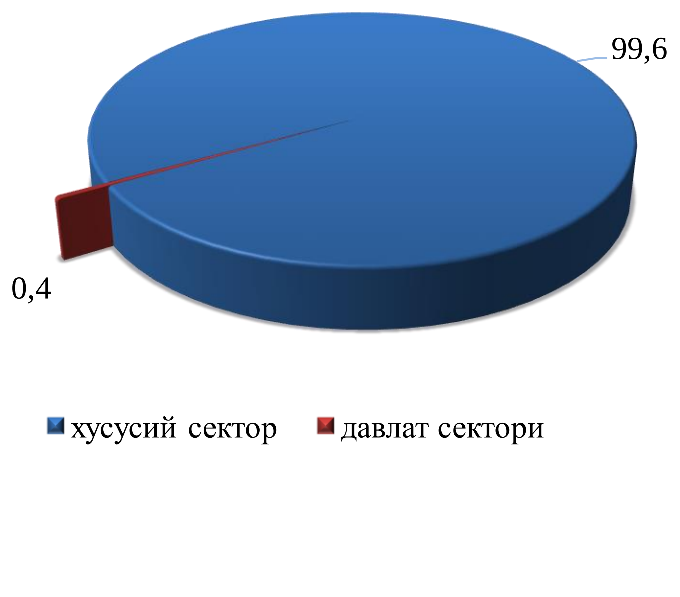

Саноат соҳасида модернизациялаш кўламларини жадаллаштириш ва кенгайтириш бўйича чора-тадбирларнинг амалга оширилиши натижасида, саноат соҳасида фаолият юритаётган корхоналарда ишлаб чиқаришнинг жадал ривожланиши давом эттирилди.

Тармоқ корхоналари томонидан жорий йилнинг январь-декабрь ойларида 20552,2 млрд. сўмлик маҳсулотлар ишлаб чиқарилди ёки камайиши ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 94,4 % ни ташкил қилиб, умумий ҳажмга нисбатан Иқтисодий фаолият турлари бўйича саноат маҳсулотларини ишлаб чиқаришнинг улуши қуйидагича тавсифланади.

Саноат маҳсулотларини ишлаб чиқариш иқтисодиётнинг муҳим омили бўлиб, жами саноат маҳсулотлари ишлаб чиқаришнинг тоғ-кон саноати ва очиқ конларни ишлаш маҳсулотлари фаолияти ўсиш суръати 90,1 % ни, қайта ишлаш саноати 97,4 % ни, электр энергияси, газ, буғ ва кондицияланган ҳаво 99,3 % ни, сув билан таъминлаш, канализация, чиқиндиларни йиғиш ва қайта фойдаланиш бўйича хизматлар 72,3 % ни ташкил этди.

Саноат маҳсулотларини ишлаб чиқариш таркиби

(умумий ҳажмга нисбатан фоиз ҳисобида)

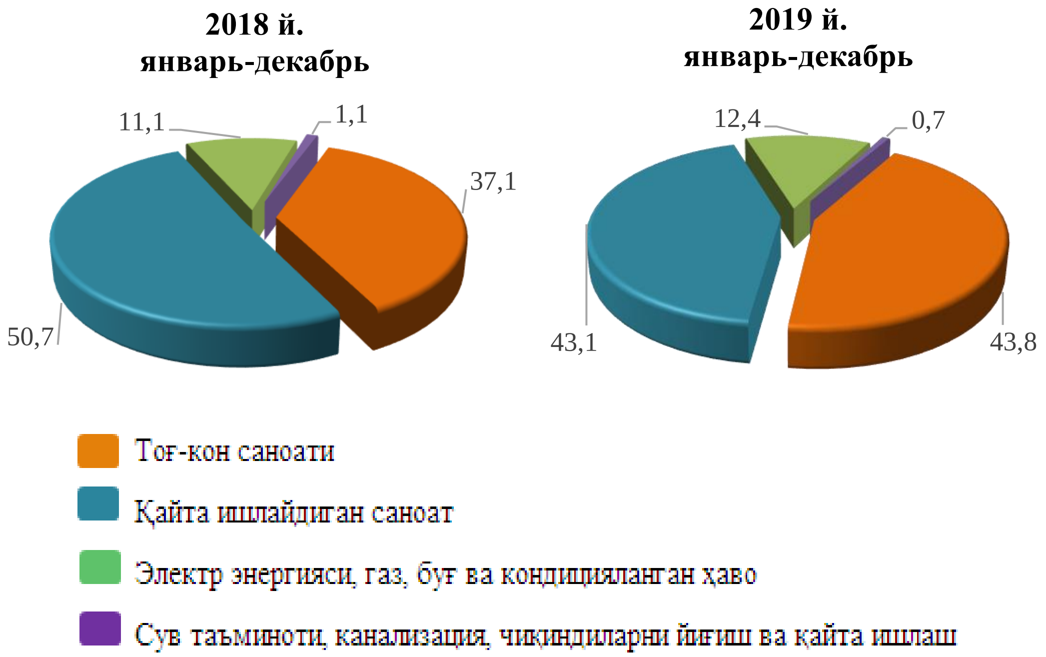

Иқтисодий фаолият турлари бўйича саноат маҳсулоти турларини ишлаб чиқариш ҳажми

(йирик корхоналар бўйича)

	Ўлчов бирлиги	*2019 йил январь-декабрь*	*2018 йил январь-декабрига нисбатан %*
Тоғ- кон саноати ва очиқ конларни ишлаш			
Табиий газ	*млн. м3*	32426,8	96,2
Нефть	*минг тн.*	529,8	93,8
Суюлтирилган газ	*минг тн.*	643,0	102,6
Конденсат	*минг тн.*	1403,4	99,7
Ишлаб чиқарадиган саноат			
Ун	*тн.*	138753,7	106,8
Нон маҳсулотлари	*тн.*	2024,5	56,9
Омухта ем	*тн.*	91567,0	101,4
Тозаланган ўсимлик мойи	*тн.*	9342,1	40,2
Макарон маҳсулотлари	*тн.*	463,0	17,3
Арок ва ликёр маҳсулотлари	*минг л.*	1937,8	98,5
Вино маҳсулотлари	*минг л.*	740,3	80,5
Калава ип	*тн.*	24217,0	118,9
Олтингугурт	*минг тн.*	250,7	98,9

	Ўлчов бирлиги	*2019 йил январь-декабрь*	*2018 йил январь-декабрига нисбатан %*
Линт	*тн.*	3806,0	39,0
Пахта толаси	*тн.*	46999,0	39,7
Пахта чигити	*тн.*	72206,0	40,8
Шрот ва шелуха	*тн.*	50348,0	45,0
Хўжалик совуни	*тн.*	263,0	133,5
Калий ўғити	*минг тн.*	199,1	109,2
Термопласт қувурлари	*тн.*	4495,0	94,9
Полиэтилен	*тн.*	134668,0	99,7
Буғ ва иссиқ сув (иссиқлик энергияси)	*минг Гкал.*	3363,2	63,7

Ҳудудлар бўйича саноат ишлаб чиқариш

Қашқадарё вилоятида саноат корхоналарини модернизация қилиш, техник ва технологик қайта жиҳозлаш борасида амалга оширилаётган ишлар ҳудудда ишлаб чиқариш ҳажми ва сифатини юксалтиришга хизмат қилмоқда. Қашқадарё вилояти саноат ишлаб чиқариш ҳажми таркибида энг кўп улуш Муборак тумани (Қашқадарё вилояти саноат ишлаб чиқариш ҳажмининг (31,6 %), Ғузор тумани (21,8 %), Қарши шаҳар (12,8 %), Нишон тумани (11,6 %), Қарши тумани (3,7 %) ҳиссасига тўғри келади.

2019 йилнинг январь-декабрь ойларида ҳудудларнинг жами саноат ишлаб чиқариш ҳажмидаги улуши, % да

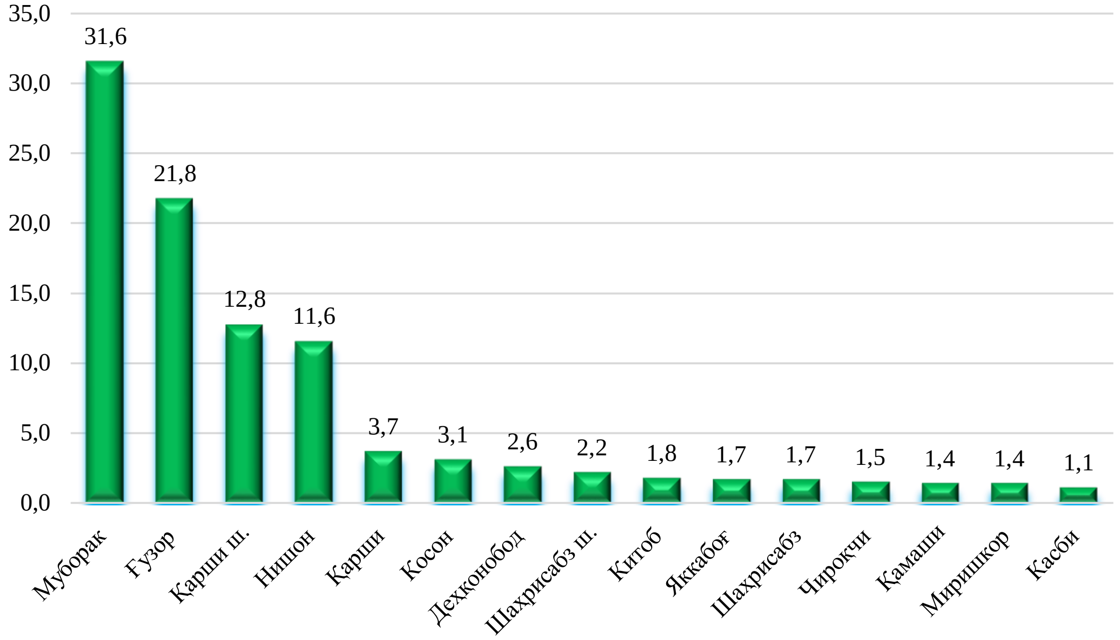

Дунёдаги энг ривожланган мамлакатлар тажрибаси шуни кўрсатадики, саноат мамлакатнинг ижтимоий-иқтисодий ривожланишида муҳим ўрин тутади. Шу нуқтаи назардан келиб чиқиб Қашқадарё вилояти ва туманларида ишлаб чиқарилган саноат маҳсулоти ҳажмини туманлараро ҳамда туманларни шаҳар кўрсаткичлари билан таққослаш орқали таҳлил қилиш, саноат маҳсулотини аҳоли жон бошига тўғри келадиган миқдори динамикасини кузатиб бориш, ҳудудлардаги устувор вазифаларни ва ўсиш нуқталарини белгилаш муҳим аҳамият касб этади. Ўз навбатида жорий йилнинг январь-декабрь ойларида Қашқадарё вилоятида саноат маҳсулоти ишлаб чиқарилиши 20552,2 млрд. сўмни ташкил этиб, вилоятда ишлаб чиқарилган саноат маҳсулоти хажми аҳоли жон бошига 6330,4 минг сўмни ёки ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш суръати индекси 92,5 % га етказилганлигини кузатишимиз мумкин. Шунингдек вилоятда истеъмол товарлари ишлаб чиқарилиши аҳоли жон бошига 1237,7 млрд. сўмни ташкил қилди ва ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш суръати 110,1 % га етди.

Истеъмол товарлари ишлаб чиқариш

Тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқарилишини рағбатлантириш ва турларини кенгайтириш, истеъмол товарлари ишлаб чиқариш ҳажмини 2019 йилнинг январь-декабрь ойларига нисбатан (112,3 % га) ошишига олиб келди, жами саноат ишлаб чиқариш ҳажмидаги улуши эса 19,6 % ни ташкил этди.

Истеъмол товарлари ишлаб чиқариш ҳажмининг таркиби, жами истеъмол товарлари ишлаб чиқариш ҳажмига нисбатан, % да

Озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқариш 2263,9 млрд. сўмга етказилиб, жами истеъмол товарларидаги улуши 56,3 %, ноозиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқариш 1702,9 млрд. сўм, жами истеъмол товарларидаги улуши 42,4 %, алкогол маҳсулотларини ишлаб чиқариш 51,7 млрд. сўм ҳисобланиб жами истеъмол товарларидаги улуши 1,3 % ни ташкил этди.

Ҳудудларнинг жами саноат маҳсулотлари ишлаб чиқаришда истеъмол товарларининг улуши, % да

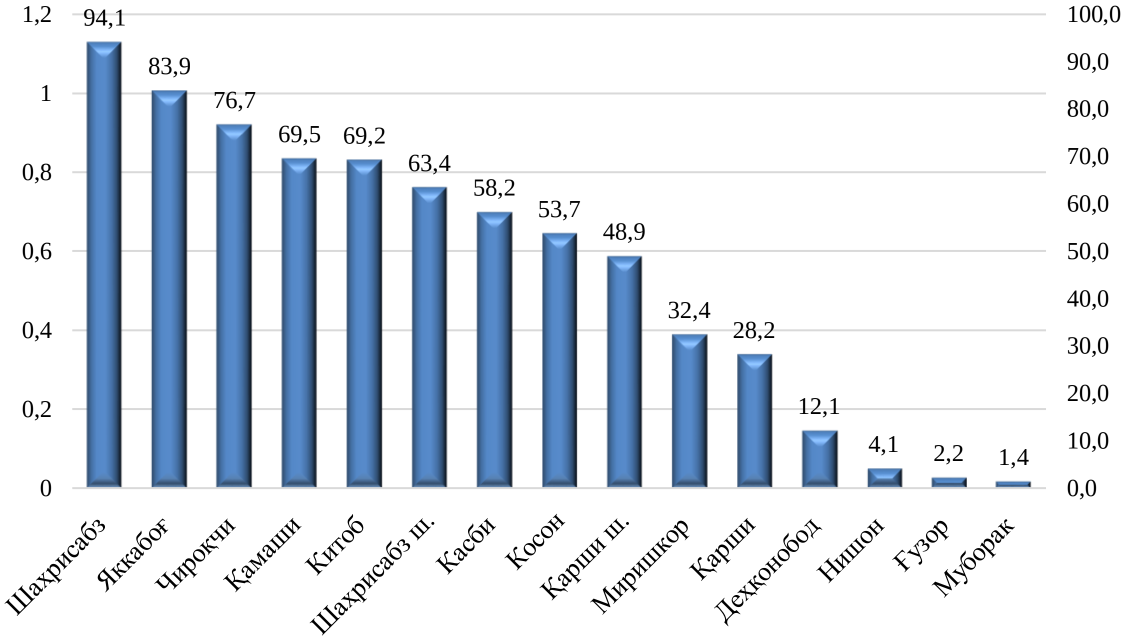

Туманларда истеъмол товарлари ишлаб чиқариш ҳажми энг юқори улушга эга бўлган Шаҳрисабз тумани (94,1 %), Яккабоғ тумани (83,9 %), Чироқчи тумани (76,7 %), ташкил этади. Шунинг билан бирга энг кам улушга эга бўлган Муборак (1,4 %), Ғузор (2,2 %), Нишон (4,1 %) туманларига тўғри келади.

Ҳудудларда саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажмларининг ўсиш суръатлари индекси, % да

(ўтган йилнинг мос даврига нисбатан)

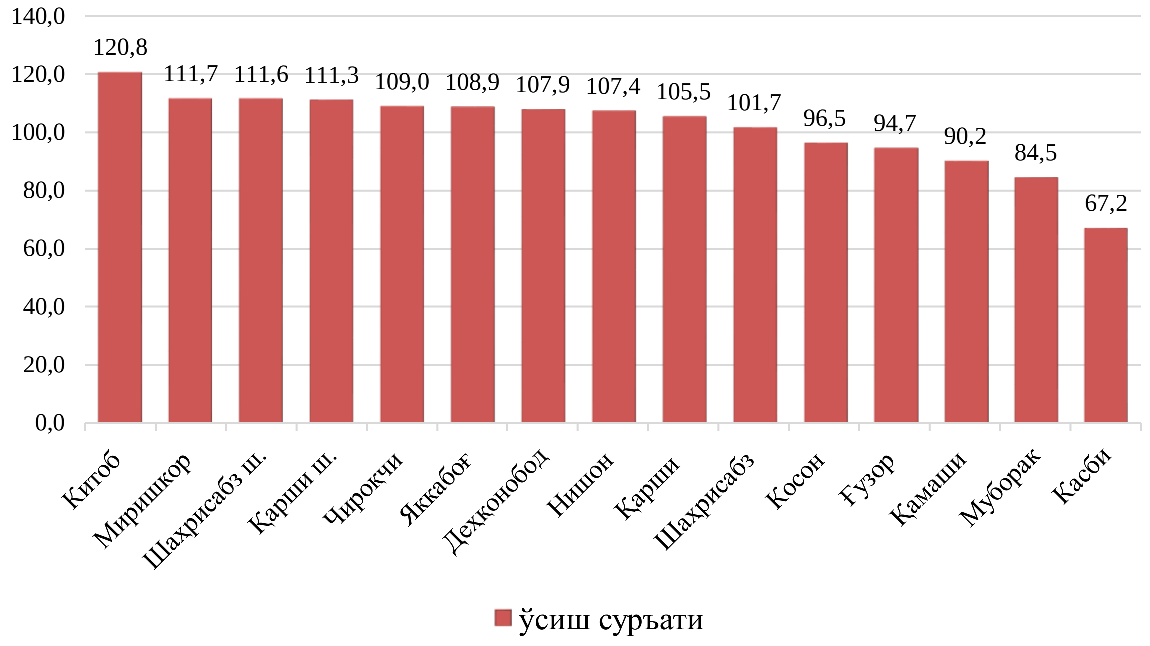

Қашқадарё вилоятида саноат ишлаб чиқаришда энг юқори ўсиш суръатлари Китоб тумани (120,8 %), Миришкор тумани (111,7 %) ва Шаҳрисабз шаҳри (111,6 %) кузатилмоқда.

Ҳудудларда истеъмол товарлари ишлаб чиқариш ҳажмларининг ўсиш суръатлари, % да

(ўтган йилнинг мос даврига нисбатан)

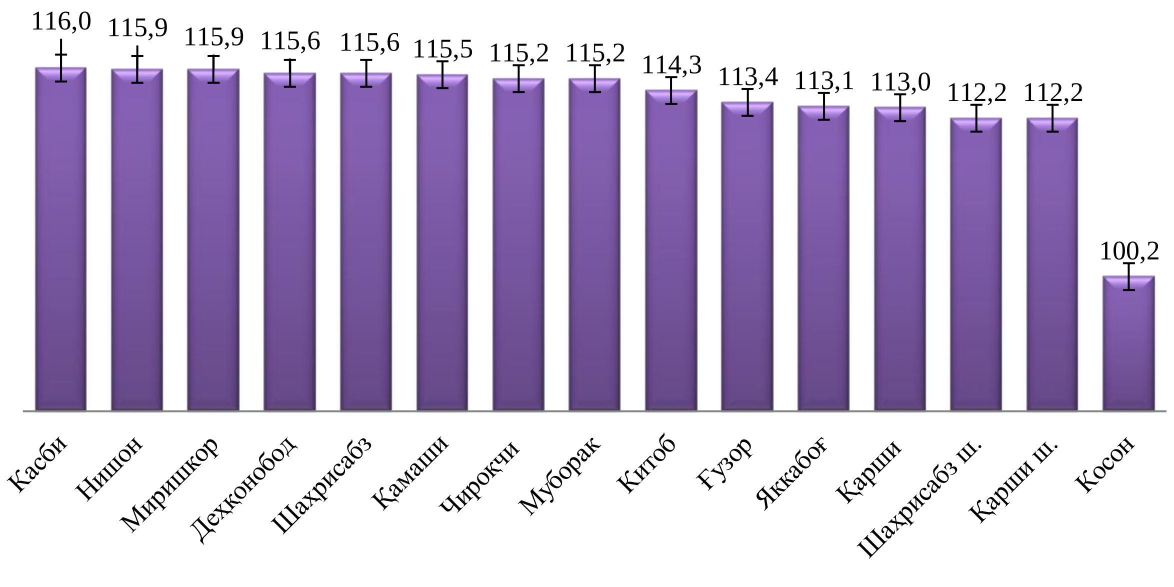

Шу ўринда истеъмол товарлари ишлаб чиқаришда энг йирик ўсиш суръатлари Касби тумани (116,0 %), Нишон ва Миришкор туманлари мос равишда (115,9 %), Деҳқонобод ва Шаҳрисабз туманлари мос равишда (115,6 %) ва Чироқчи туманида (115,2 %) кузатилган.

Саноат ишлаб чиқаришда кичик бизнеснинг ҳиссаси

Кичик тадбиркорлик субъектлари саноат ишлаб чиқаришда бир маромдаги ўсиш кузатилди ва натижада улар томонидан саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 129,9 % ошиши таъминланди. Дастлабки маълумотлар бўйича 2019 йилнинг январь-декабрь ойларида Қашқадарё вилоятида саноат ишлаб чиқаришда кичик бизнеснинг улуши 23,2 % ни ташкил этди.

2019 йил январь-декабрь ойларида туманлар кесимида кичик бизнеснинг жами саноат маҳсулотлари ишлаб чиқаришдаги улуши, % да

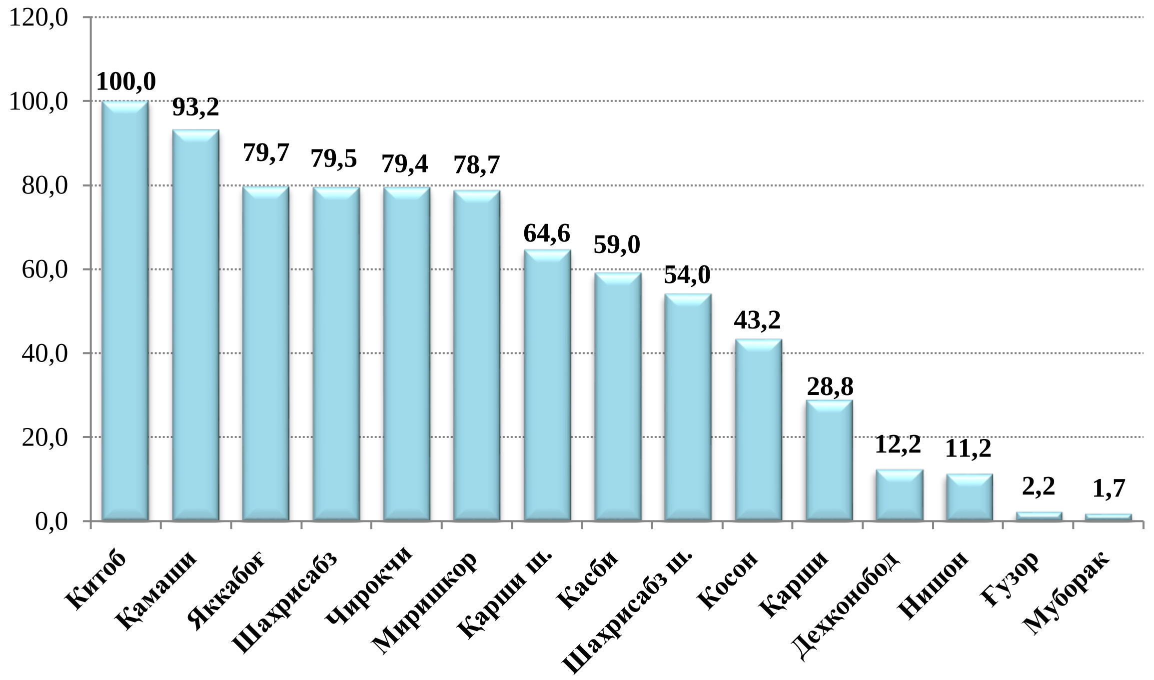

Ҳудудлар кесимида кичик бизнеснинг саноат маҳсулотлари ишлаб чиқаришдаги энг юқори улуши Китоб тумани жами саноат маҳсулотлари ишлаб чиқаришдаги улуши (100,0 %), Қамаши (93,2 %) ва Яккабоғ (79,7 %) туманларида кузатилди. Шу билан бирга, энг кичкина улуш Муборак (1,7 %), Ғузор (2,2 %), Нишон (11,2 %) туманларида кузатилди.

Ҳудудлар кесимида аҳоли жон бошига ишлаб чиқарилган саноат маҳсулотлари ҳажми, (минг сўмда)

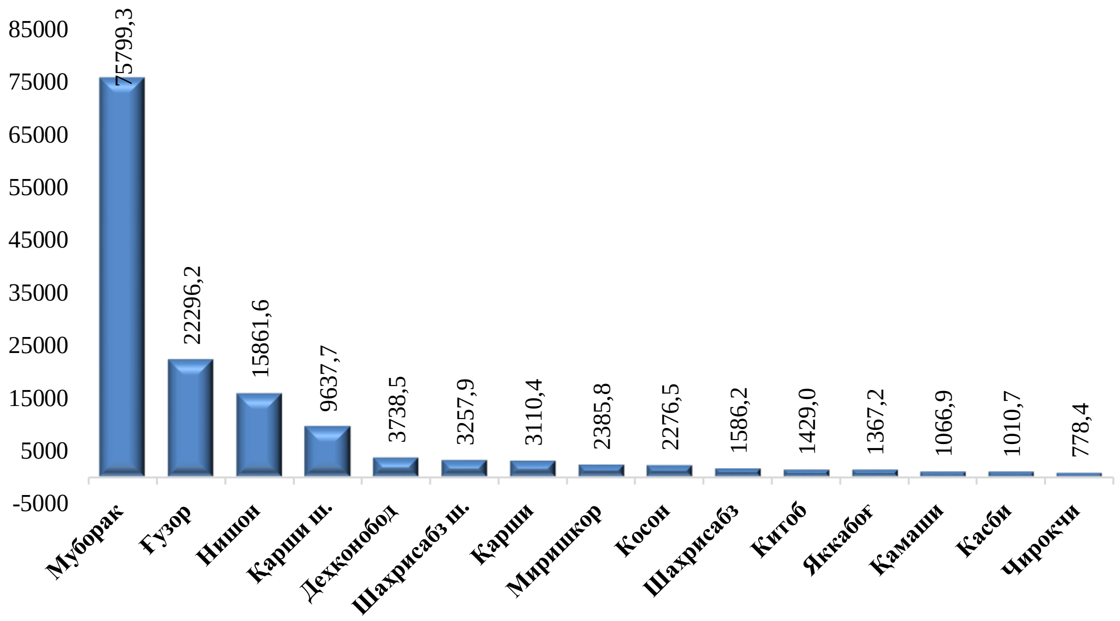

Ҳудудлар кесимида саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш аҳоли жон бошига тўғри келиши энг юқори кўрсаткич Муборак туманига (75799,3 минг сўм), Ғузор туманига (22296,2 минг сўм), Нишон тумани (15861,6 минг сўм) ва Қарши шаҳри (9637,7 минг сўм) га тўғри келди. Энг паст кўрсаткич эса Чироқчи тумани (778,4 минг сўм), Касби тумани (1010,7 минг сўм) га тўғри келди.

Ҳудудлар кесимида аҳоли жон бошига ишлаб чиқарилган истеъмол товарларининг ҳажми (минг сўмда)

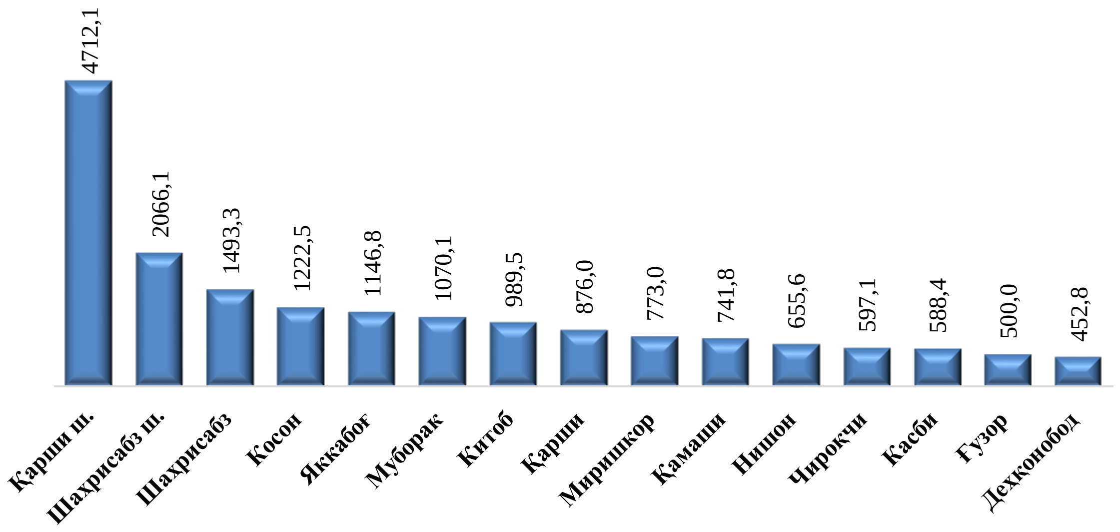

Ҳудудлар кесимида истеъмол товарлари ишлаб чиқариш аҳоли жон бошига тўғри келиши энг юқори кўрсаткич Қарши шаҳри (4712,1 минг сўм), Шаҳрисабз шаҳри (2066,1 минг сўм), Шаҳрисабз тумани (1493,3 минг сўм), Косон тумани (1222,5 минг сўм) га тўғри келади. Энг паст кўрсаткич эса Деҳқонобод тумани (452,8 минг сўм), Ғузор тумани (500,0 минг сўм) га тўғри келади.

Саноат ишлаб чиқаришда кичик бизнеснинг ҳиссаси

Кичик тадбиркорлик субъектлари саноат ишлаб чиқаришда кескин фаоллашгани натижасида улар томонидан саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажмини ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 129,9 фоизга ошишини таъминлади, ўз навбатида кичик бизнеснинг жами саноат ишлаб чиқаришидаги улуши эса 23,2 фоизни ташкил этмоқда.

Ҳудудлар кесимида кичик бизнеснинг саноат маҳсулотлари ишлаб чиқаришдаги энг юқори улуши Китоб (жами саноат маҳсулотлари ишлаб чиқаришдаги улуши 100,0 фоиз), Қамаши (93,2 фоиз), Яккабоғ (79,7 фоиз), ҳамда Шаҳрисабз (79,5 фоиз) туманларида кузатилди. Шу билан бирга, энг кам улуш Муборак (1,7 фоиз), Ғузор (2,2 фоиз) туманлари, ҳамда Нишон (11,2 фоиз) шаҳрида кузатилди.

Ҳудудлар бўйича кичик бизнеснинг саноат маҳсулотлари ишлаб чиқаришдаги улуши, фоизда

(2019 йил январь-декабрь ойларида)

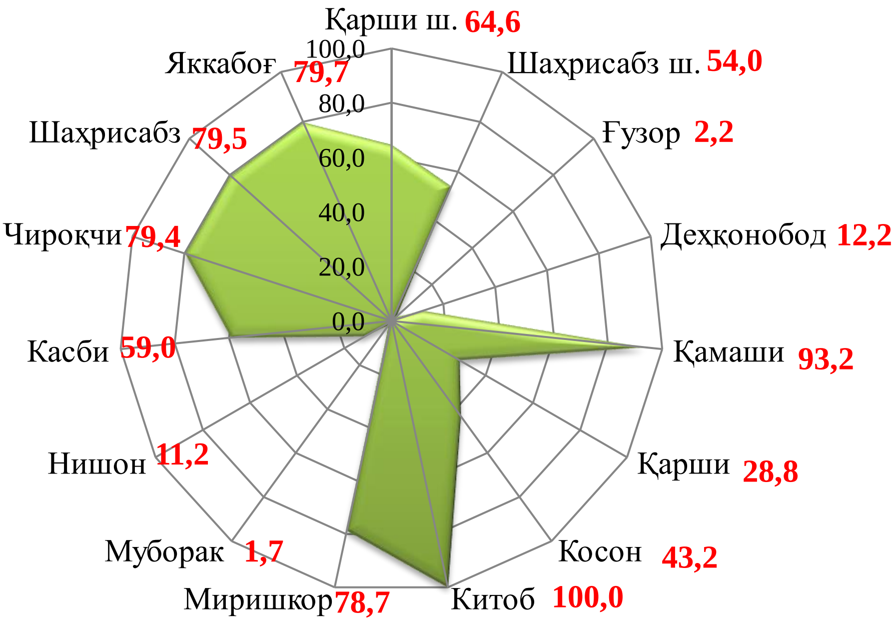

Тайёр маҳсулотлар, бутловчи қисмлар ва материаллар ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш Дастурининг амалга оширилиши

Вилоят саноат маҳсулотлари ишлаб чиқаришининг ривожланишига тайёр маҳсулотлар, бутловчи қисмлар ва материаллар ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш Дастурининг амалга оширилиши ҳам ўз таъсирини кўрсатди, мазкур дастур доирасида киритилган 19 та лойиҳа бўйича 17,7 млрд. сўмлик маҳсулотлар ишлаб чиқарилган.

Тайёр маҳсулотлар, бутловчи қисмлар ва материаллар ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш Дастурининг асосий кўрсаткичлари
(январь-декабрь ойларида)

	2018 йил	*2019 йил*
Лойиҳалар сони, *бирлик*	14	19
Корхоналар сони, *бирлик*	11	11
Ишлаб чиқариш ҳажми, *млрд. сўм*	4,0	17,7
Экспортга қилинган маҳаллийлаштирилган маҳсулот хажми, *млн. АҚШ долл.*	-	-
Яратилган янги иш ўринлари, *бирлик*	11	42

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар маҳсулотларининг ишлаб чиқарилиши

Ҳисобот даврида хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналар томонидан 1706,7 млрд. сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди, ўсиш суръати ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 116,5 фоизни ташкил этди. Ўтган йилда қўшма корхоналарнинг умумий ишлаб чиқаришдаги улуши 8,4 фоизни ташкил этган бўлса, ҳисобот даврида бу кўрсаткич 8,3 фоизни ташкил этган ҳолда ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 0,1 бандга камайган.

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар маҳсулотларининг саноатнинг умумий ҳажмидаги улуши

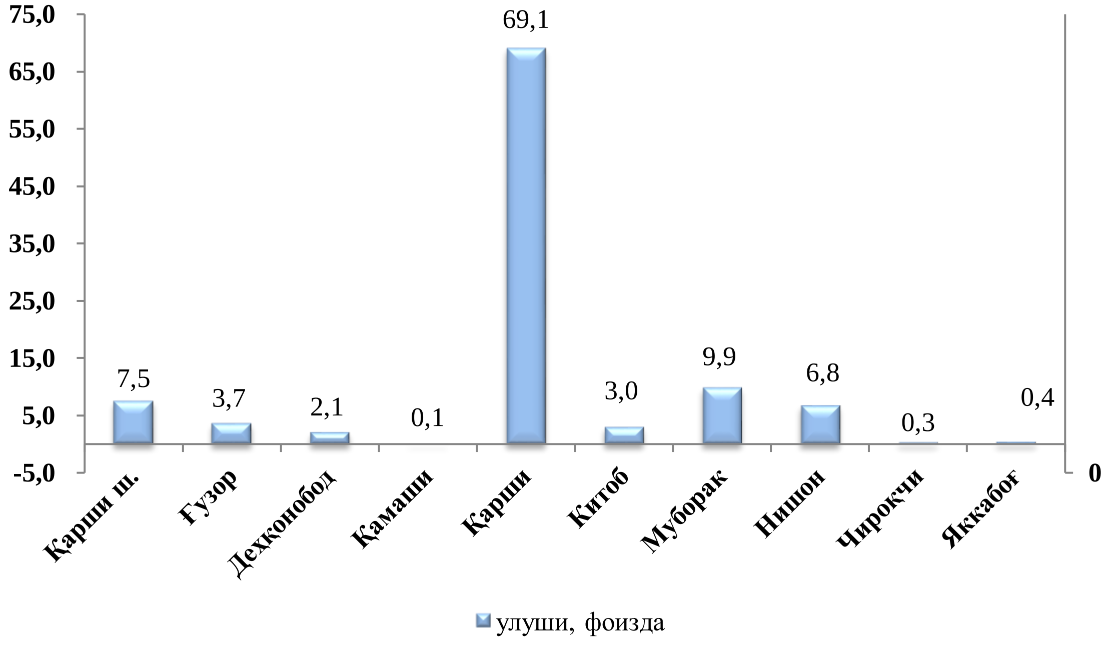

Фаолият юритаётган ва янги ташкил этилган саноат корхоналари

Бугунги кунда вилоятда 3397 та саноат корхоналари фаолият кўрсатаётган бўлиб, улардан 680 таси Қарши шаҳри ва 402 таси Китоб, 301 таси Яккабоғ, 296 таси Шаҳрисабз шаҳар, 279 таси Қарши, 272 таси Чироқчи, 189 таси Қамаши, 183 таси Шаҳрисабз, 183 таси Косон, 168 таси Ғузор, 120 таси Нишон, 119 таси Касби ва 76 таси Миришкор туманларига тўғри келади.

Фаолият юритаётган ва янги ташкил этилган саноат корхоналари сони, бирлик

(2019 йил январь-декабрь ойларида)

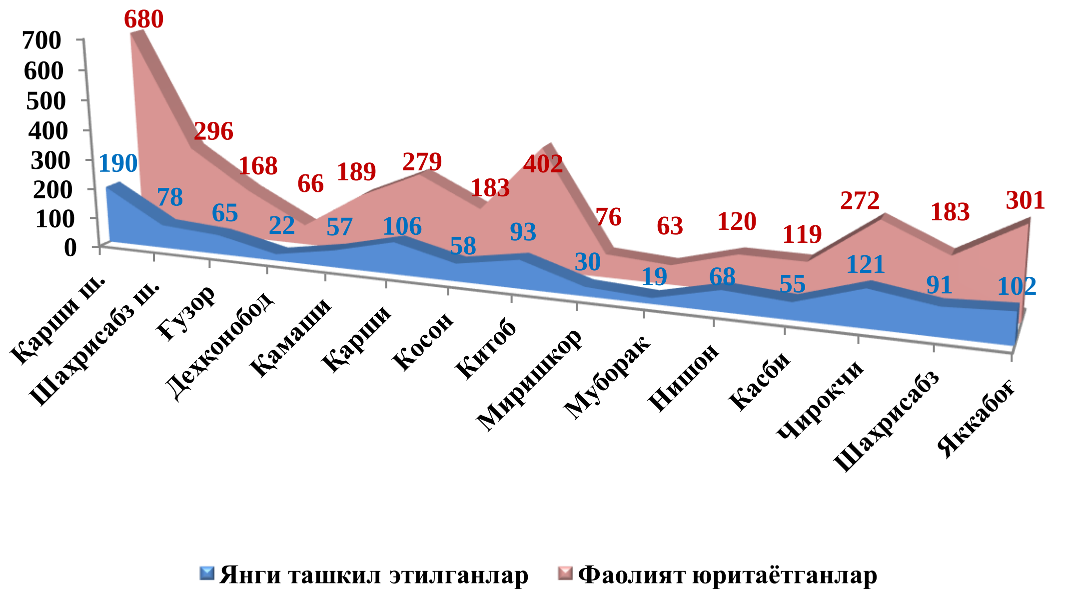

Жорий йилнинг январь-декабрь ойларида вилоятда 1155 та янги саноат корхоналари ташкил этилган бўлиб, улардан 16,5 фоизи Қарши шаҳрига, 10,5 фоизи Чироқчи, 9,2 фоизи Қарши, 8,8 фоизи Яккабоғ, 8,1 фоизи Китоб, 7,9 фоизи Шаҳрисабз, 6,8 фоизи Шаҳрисабз шаҳар, 5,9 фоизи Нишон, 5,6 фоизи Ғузор, 5,0 фоизи Косон, 4,9 фоизи Қамаши, 4,8 фоизи Касби, ҳамда 2,6 фоизи Миришкор туманларига тўғри келади.